

A kutatászelvényekből kitermelt törmelékben sok igen vastag, 1 cm-nél vastagabb síküvegtöredéket találtunk, amelyek valószínűleg a vasszerkezet üvegtábláiból származnak. Szintén a betöltésből kerültek elő a már említett sárga színű, peremes padlótégla-töredékek, amelyekkel a „hőfolyosót” fedték. Az igen nagy számban előkerült más típusú, bordós-vöröses színű, zúzott kőből készült, helyszínen öntött padló töredékei talán a sárga padlótéglák fölött helyezkedtek el, és ilyen típusú padlóval borították a télikert egy részét vagy egészét.

LISKA ANDRÁS

352. Szabadszállás, Gyakorlótér

(Bács-Kiskun megye) Sza, A

A részletes tanulmányt lásd a 75. oldalon!

BALOGH CSILLA

353. Szakcs, Borjádpuszta, Borjádi-dűlő

(Tolna megye) Kö

Wosinsky Mór könyvéből ismerjük a Borjádpusztán, az Éhes-hegy déli csúcsán talált, római kövekből és téglákból épített középkori templomhelyet. Az általa leírt helyen a WMM EOY-térképe egy Miklós Zsuzsa által készített légi fotóról ismert lelőhelyet tüntet fel. Az Éhes-hegy neve mára eltűnt.

A Szakcstól DNy-ra fekvő Borjádpusztától DK-re, a Borjádi-árok és a Kiskondai-patak közötti földnyelven, a Borjádi-dűlő D-i részén végeztünk terepbejárást 2003. május 10-én, a dűlőre merőlegesen vetett búzatáblától D-re. A dombhát alján és oldalán közepes sűrűségben középkori kerámiát találtunk. A domb kiszélesedő, lapos tetején, közvetlenül a búzasávtól D-re elszórtan nagyméretű, fehér mészköveket figyeltünk meg, a műveléshatárt jelző mélyebb barázdában és szűkebb környékén pedig apró építési törmelék is jelentkezett. Az innen É-ra, magasabban fekvő, térdig érő búzavetés traktornyomaiban szétnézve kiderült, hogy az épületnek csak kisebb, D-i széle fekszik a szántásban, a kövek és kevesebb téglá, valamint a kevés embercsont túlnyomó része a vetésben található. D-ről nézve a templom dombja határozott kiemelkedésként érzékelhető. A rom kiterjedése a középkori templomhelyekéhez képest szokatlanul nagy, Ny-K irányban kb. 40×30 m.

Wosinsky leírása alapján ezt a helyet kell az általa megtalált rom helyével azonosítanunk, amelyet egyértelműen – semmilyen forrásból nem ismert – középkori templomnak tarthatunk. Feltűnő a kövek meglepően nagy száma és mérete; ezt minden bizonnyal az innen K-re kb. 2 km-re fekvő, a korai Iovai-val azonosított, hatalmas kiterjedésű római romterület közelsége magyarázhatja, amely a középkorban is nyilvánvalóan kőbányaként szolgált.

A középkori település a templomhelytől D-re, a két patak összefolyásáig helyezkedik el, mindkét patak men-

tén. A templomot rejtő búzasávtól É-ra fekvő részt nem jártuk be.

K. NÉMETH ANDRÁS

354. Szatymaz, 51/12 számú lelőhely

(Csongrád megye) Sza

A lelőhelyen (M5 58. lh.) 2003. június 27. és július 18. között folytattunk megelőző feltárást az M5 autópálya Csongrád megyei szakasza nyomvonalának előzetes feltárása során. A feltárt terület nagysága 7180 m².

A lelőhelyen 78 objektum került elő, amelyek nagy többsége – néhány újkori jelenség kivételével – a szarmata korból származik, többek között egy cölöpös szerkezetű felszíni ház maradványai nagy mennyiségű kerámiaanyaggal.

A kitűzött terület a nyomvonal részletére, illetve a hozzá Ny felől csatlakozó felüljáró nyomvonalára terjedt ki, erősen tagolt volt, dűlőutak és csatorna is keresztezte. K-i szélén teljes hosszában, illetve D-i részén nyitott felületen semmilyen jelenség nem került elő. Csúpan a nyomvonal Ny-i szélén, illetve a felüljáró nyomvonalán, a csatornától D-re kerültek elő régészeti jelenségek, amelyeket a nyomvonalban sikerült lehatárolni. A lelőhely a nyomvonalban semmilyen irányban nem folytatódik. A néhány újkori jelenség a csatornától É-ra nyitott felületen került elő.

BENDE LÍVIA – LŐRINCZY GÁBOR

355. Szákszend, Nagy Gyeptörés

(Komárom-Esztergom megye) Rő

2003. november 24-én telefonon értesítették a Kuny Domokos Múzeumot, hogy a község határában szántás közben szarkofágot találtak, melybe az ekevas beletört. Azon a részen már évek óta valamit karcolt az eke, amit 24-én markolóval ki akartak emelni. Ennek során lekapták a szarkofág tetejét és belemarkoltak a kőládába is, amelynek két hosszanti oldalát markolólapátnyi szélességben ugyancsak kibontották. A kiszedett csontokra való tekintettel értesítették a múzeumot, a további ténykedést pedig abbahagyták.

